

Terveyskeskushammaslääkärien ja yksityishammaslääkärien työvoimatilanne lokakuussa 2009

Hammaslääkärivaje terveyskeskuksissa pysynyt suurena - yksityissektorilla vapaa kapasiteetti vähentynyt

Terveyskeskushammaslääkärivaje on pysynyt viime vuoteen verrattuna lähes ennallaan. Virkoja tai toimia on edelleen runsaasti täyttämättä – kokonaan ilman vakituista hammaslääkärinä, sijaista tai vuokratyövoimahammaslääkärinä oli yhteensä 243 virkaa eli 12,0 %. Viime vuonna vastaavat luvut olivat 244 ja 11,6 %. Erot sairaanhoitopiirien välillä ovat varsin suuria. Vuokratyövoiman ja muun ostopalvelun käyttö on vuoden aikana myös pysynyt ennallaan. Yksityishammaslääkärien tilanne ei juuri poikkea edellisistä vuosista. Suurin muutos on yksityissektorin vapaan kapasiteetin määrässä, joka on pienentynyt noin kolmanneksella viime vuodesta. Nyt vapaa kapasiteetti vastaa runsaan 50 täysiaikaisen yksityishammaslääkäriä työpanosta.

Hammaslääkäriliitto selvitti terveyskeskusten ja yksityissektorin hammaslääkäritilannetta kyselytutkimuksella lokakuussa 2009 yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen kanssa.

Terveyskeskukset

Tutkimukseen vastanneissa terveyskeskuksissa oli 2 014 kokopäiväistä hammaslääkäriä virkaa, vuonna 2008 luku oli 2098. Kyselypäivänä 7.10. viroista oli täytettynä 1564, virkojen täyttöaste oli 77,6 %. Virkaa hoiti sijainen 33 tapauksessa (1,7 %) tai se oli jäädytetty 14 tapauksessa (0,7 %). Viroista 81 (4,0 %) hoidettiin vuokratyövoimalla, vuonna 2007 luku oli 83. Lisäksi palveluja ostettiin yksityissektorilta. Terveyskeskushammaslääkärivaje oli 243 (12,0 %), kun se vuonna 2008 oli 244 (11,6 %). Vaje koko maassa on viime vuosien ajan pysynyt suunnilleen samansuuruisena (kuviot 1 ja 2), mutta sairaanhoitopiirien välillä on tapahtunut suuriakin muutoksia (kuviot 3 ja 4). Pienemmissä sairaanhoitopiireissä jo muutaman vakanssin muutos voi aiheuttaa isoja heilahduksia prosentuaalisessa vajeessa. Pidemmällä aikavälillä tarkastellen vaje on esimerkiksi Lapissa ja Päijät-Hämeessä pienentynyt merkittävästi, kun taas Etelä-Karjalassa tilanne on pysynyt huonona koko ajan (kuviot 5 ja 6). Lähes puolet koko vajeesta, 110 virkaa, oli HUS:n, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan alueilla. Toisaalta vajeesta noin puolet muodostuu siitä, että virasta tilapäisesti poissa olevalle hammaslääkärille ei saada sijaista.

Täyttämättömiä virkoja oli kuitenkin tätä enemmän mm. virkajäädytyksien vuoksi. Vajeeseen ei ole laskettu vuokratyövoiman käyttöä. Eniten vuokrahammaslääkäreitä käytettiin Kymenlaaksossa (10,2 %), Kainuussa (8,2 %) ja Kanta-Hämeessä (7,4 %).

Vuonna 2008 suhteellisesti eniten täyttämättömiä virkoja oli Satakunnan (21,1 %), Keski-Pohjanmaan (21,1 %) ja Päijät-Hämeen (19,9 %) sairaanhoitopiireissä. Nyt suurimmat vajeet olivat Kainuun (26,5 %), Etelä-Karjalan (19,1 %), ja Satakunnan (17,9 %) sairaanhoitopiireissä. Paras tilanne oli Lapin ja Itä-Savon sairaanhoitopiireissä, joissa hammaslääkärivaje oli kummassakin 3,2 %.

Yksityishammaslääkärit

Yksityishammaslääkäriselvityksen tulokset eivät juuri poikkea edellisistä vuosista. Suurin muutos on yksityissektorin vapaan kapasiteetin määrässä, joka on pienentynyt noin kolmanneksella viime vuodesta vastaten nyt runsaan 50 täysiaikaisen yksityishammaslääkäriä työpanosta. Vapaalla kapasiteetilla tarkoitetaan tässä sitä työmäärää, jonka yksityishammaslääkärit haluaisivat ja voisivat tehdä enemmän, jos vain potilaita hakeutuisi hoitoon riittävästi (kuviot 7 ja 8). Vapaata kapasiteettia oli eniten HUS:n, Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen – käytännössä Helsingin, Oulun ja Turun – alueilla.

Hiukan runsas viidennes kyselyyn vastanneista yksityishammaslääkäreistä myi palveluja terveyskeskuksille, keskimäärin 5,1 tuntia viikossa, mikä oli hiukan enemmän kuin viime vuonna, jolloin vastanneista 21 % myi

palveluja terveyskeskuksille, keskimäärin 4,5 tuntia viikossa. (Kuvio 5.) Melkein puolella yksityisvastaanotoista olisi tarjota lisää työaikaa uusille hammaslääkäreille (kuvio 6).

Tutkimus perustuu terveyskeskuksissa yhden päivän, 7. lokakuuta, tilanteeseen. Terveyskeskusten hammaslääkäritilanne selvitettiin lähettämällä kyselylomake kaikille 196:lle terveyskeskuksen johtavalle hammaslääkärille. Vastausta ei saatu viidestä terveyskeskuksesta, selvityksen vastausprosentti oli 97. Yksityissektorin tilanne kartoitettiin kahdella hieman erilaisella lomakkeella, joista toinen osoitettiin kaikille yksityishammaslääkäreille ja toinen oli vastaanottokohtainen. Taulukot liitteessä.

Lisätiedot
varatoiminnanjohtaja Anja Eerola, puh 050 5407289
<http://www.hammaslaakariliitto.fi/tyovoimaselvitykset>

17.12.2009